Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 4.10.2022 Dnro HE 166/2022

Lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista ja maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023—2027, sekä eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto edellä mainituiksi lakiesityksistä. Lakien avulla toteutetaan EU:n maatalousrahaston tuella rahoitettavaa Suomen CAP-suunnitelmaa. CAP-suunnitelmalla on iso merkitys Pohjois-Karjalan maakunnan kaltaisten maaseutuvaltaisten maakuntien kehittämiseen.

Yhteensovitus ja koordinaatio muiden ohjelmien kanssa tärkeää
On tärkeää turvata maaseutu- ja maatalouspolitiikan toimenpiteiden yhteensovittaminen muuhun aluekehitykseen ja elinvoiman edistämiseen. Eri rahoituslähteiden työnjaolla ja koordinaatiolla tuetaan aluekehityksen vaikuttavuutta. Alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat tulee olla linjassa maakuntastrategian, maakuntaohjelman ja muiden alueellisten ohjelmien (kuten alueelliset metsäohjelmat ja ilmasto- ja energiaohjelmat) kanssa.

Aluetasolla toimenpiteet tulee yhteensovittaa muiden EU-rahoitusohjelmien ja kansallisten ohjelmien kanssa. Erityisen tärkeätä yhteensovittaminen on EAKR-, ESR+ - ja JTF-rahastoista rahoitettavien hankkeiden kanssa. Em. yhteistyön ja koordinaation näkökulmasta on perusteltua, että muodostettavaan Maaseutuohjelman seurantakomiteaan nimetään myös maakunnan liittojen edustus.

Laki tukee digivihreää siirtymää ja varautumista
Myös maakuntaohjelmiin sisältyvien älykkään erikoistumisen strategioiden linjaukset tulee ottaa huomioon. Esityksen mukaan kehittämishankkeiden uusia teemoja ovat muun muassa älykkäät kylät ja viljelijäryhmien hankkeet. Ympäristö- ja ilmastoteemat korostuvat hankerahoituksessa aikaisempaa enemmän sekä innovaatiot, digitalisaatio, turvallisuuden ja varautumisen edistäminen. Siltä osinkin esitys tukee hyvin vallalla olevaa aluekehittämisen digivihreän siirtymän viitekehystä.

Pienten yritysten tuki mahdollisimman yksinkertaiseksi
Lakia sovellettaisiin maaseudun yritystoiminnan tukemiseen. Pääosin tuettaisiin maaseudulla toimivia mikroyrityksiä ja pieniä yrityksiä. Myös maaseudun hanketoiminnan tukemista jatkettaisiin. Samoin jatkettaisiin maaseudun paikallista kehittämistä paikallisten toimintaryhmien toimintaa tukemalla. Maaseudun pienten alkavien yritysten tukeminen tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista yrittäjien näkökulmasta. Tältä osin lainsäädäntöä voitaisiin vielä kehittää. Hyvin monessa kohtaa

yksityiskohtaisten kriteerien määrittely on delegoitu asetuksilla annettavaksi, joissa yksinkertaistamista voidaan vielä tehdä. Tukien vaikuttavuutta ja etenkin houkuttelevuutta vähentää niiden toimeenpanon monimutkaisuus. Tukien haku- ja maksatusprosessia on tarpeen keventää. Vähintä on tiedottaa tukiehdoista mahdollisimman selkeästi ja yksiselitteisesti potentiaalisille hakijoille. Yksinkertaistettujen kustannusmallien hyödyntäminen on kannatettava muutos.

Viestintä muutoksista olennaista nopeaan käynnistymiseen
Esityksen mukaan tukijärjestelmissä ja yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman toimeenpanossa otettaisiin huomioon Euroopan unionin rahoituskautta 2023—2027 koskeva uusi EU-lainsäädäntö, uudet valtiontukisäännöt ja komission ohjaus. Toivottavasti näistä muutoksista tiedottaminen tehdään riittävän ajoissa ja kattavasti kaikille mahdollisille hakijoille. On myös tärkeää turvata toimenpiteiden jatkuvuus.

Laajakaistainvestoinnit turvattava
Tuettavaa toimintaa koskevat säädökset ovat hyviä. On tärkeätä, että rahoituksella mahdollistetaan mm. laajakaistainvestoinnit. Laajakaistainvestoinnit ovat tämän päivän perusinfran investointeja. Niiden määrä kasvaa hieman edelliseen rahoituskauteen verrattuna komission ja kansallisten tavoitteiden mukaisesti. Mutta ne eivät edelleenkään ole riittävällä tasolla. On erityisen tärkeää, että laajakaistainvestointeihin ei edellytetä jatkossakaan kuntarahoitusosuutta. Toimintavarmat ja huippunopeat tietoliikenneyhteydet ovat edellytyksenä maaseudun yritystoiminnan ja työskentelyn edellytyksenä sekä osa koko maan huoltovarmuutta ja arjen turvallisuutta. Myös maaseuturahaston tuen hakeminen tapahtuu sähköisen järjestelmän kautta. Tässä tärkeää on varmistaa järjestelmien toimivuus, saatavuus ja riittävä neuvonta sen käyttöön.
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Markus Hirvonen
maakuntajohtaja

Lisätietoja:
aluekehityspäällikkö Eira Varis
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi
puh. 050 307 4806

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.